

KJV 2011-2012 (GROEP 4)

Vliegen tot de hemel: het verhaal van de Minotaurus / Michael De Cock & Gerda Dendooven (ill.)
(door Laure Evers)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Michael De Cock (°1972) schrijft, vertaalt, bewerkt, regisseert, acteert en is sinds augustus 2006 directeur van 't ARSENAAL. Hij studeerde eerst Romaanse talen- en letterkunde, daarna volgde hij een acteursopleiding aan het conservatorium van Brussel.

Hij speelde diverse rollen op televisie o.a. voor *Thuis*, *Flikken*, *Sedes en Belli*. Hij acteerde ook bij diverse gezelschappen zoals het Publiektheater

en HETPALEIS.

Hij richtte Droomedaris Rex op en met Pieter Genard vormde hij verscheidene jaren het Dick van Landeghem Trio. Hij schreef intussen een tiental theaterteksten waaronder *Right in the middle van mijn fucking fruitdieet*, *Firenze*, *HET ZUCHTEN* en *NAMAALS*.

Interviews met vluchtelingen en asielzoekers vormden het basismateriaal voor zijn boek *Op een onzeker uur* (Manteau 2004) en voor *Saw it on television/DID'T UNDERSTAND*, een voorstelling die Michael in de laadbak van een vrachtwagen bracht.

In mei 2004 verscheen een ander boek: *Floor, Oto en Titus* dat Michael De Cock samen met Cécile Bertrand schreef. In 2005 volgde de kindertheatervoorstelling *Het Fluistertheater van Floor, Oto en Titus door Droomedaris Rex* dat 2 maanden op de Zomer van Antwerpen te zien was op het dak van parking Nova. Voor zowel *Saw it on television* als *Het Fluistertheater* werkte hij samen met vormgever Stef Depover.

Een stage op verschillende palliatieve afdelingen leidde eerst tot een reportage in Knack, evolueerde daarna tot de theatertekst NAMAALS en resulteerde ook in het boek HOE MENSEN STERVEN (Manteau/Meulenhoff, oktober 2006).

Als vertaler/tekstbewerker werkte hij o.m. voor Walpurgis, NTGent en de Queeste.

Michael De Cock was samen met Jan Lauwers en Jan Fabre laureaat voor de Vlaamse Cultuurprijs Toneelliteratuur 2006.

(Bron: www.davidsfonds.be)

Gerda Dendooven werd na haar eerste werk in de kinderboekenwereld snel bekend als een van de beste illustratoren van Vlaanderen. Voor haar eerste boek *Ijsjes* kreeg ze in 1990 een Boekenpauw. Sindsdien is haar stijl sterk geëvolueerd. In het begin tekent ze realistisch, zwierig en een tikje karikuraal. Later gebruikt ze minder lijnen en wordt haar werk soberder, zoals in *Liefde in vijf bewegingen* (Clavis, 1990) van Ed Franck. Nog later wordt ze duidelijk karikaturler en worden vormen en perspectief steeds meer vervormd. De benen en armen van haar figuren kunnen wel twee keer zo groot als het lichaam zijn. Voor elk boek zoekt ze naar de meest geschikte techniek en lijnvoering.

Daardoor evolueert haar stijl voortdurend.

Door haar inleving in de wereld van kinderen, haar gevoel voor humor en haar durf verbeeldt ze op een heel persoonlijke manier gevoelens van personages. Haar werk wordt dan ook sterk gewaardeerd in binnen- en buitenland. Ze won heel wat prijzen, onder meer een Zilveren Griffel voor *Dom konijn* van Edward van de Vendel, een Boekenpauw voor *Het verhaal van Slimme Krol* en voor *Meneer papier gaat wandelen* van Elvis Peeters, de Gouden Uil Jeugdliteratuur voor *Luna van de Boom* samen met Filip Bral en Bart Moeyaert en de Cultuurprijs 2004 voor *Mijn mama*.

Ze illustreert onder meer voor De Standaard Magazine, schrijft theater en staat zelf ook soms op de planken.

Kort samengevat

Alles verandert, zo had Daedalus ooit aan Icarus uitgelegd... Alles. Lente wordt zomer en zomer wordt herfst, en na het vallen van de bladeren, komt de winter. Zo ging het ook met Icarus. Ooit was hij een jongen. Heel even werd hij een vogel. Nu draagt de zee, waarin hij verdronk, zijn naam.

In het rijk van koning Minos woont de verschrikkelijke Minotaurus, een monster dat half mens en half stier is. Daedalus ontwerpt een labyrint waaruit het gedrocht niet meer kan ontsnappen. Wanneer zijn opdracht voltooid is, worden hij en zijn zoon Icarus door koning Minos gevangen gehouden. Theseus zoekt naar een manier om de Minotaurus te doden en vertrekt op een gevaarlijke tocht door het labyrint. Zijn vader, koning Aegaeus, wacht bang op zijn terugkeer.

Aan de hand van twee oeroude vader-zoon verhalen maak je kennis met één van de gevaarlijkste figuren uit de Griekse mythologie: de Minotaurus.

Op de bijhorende cd hoor je de stemmen van Michael De Cock, Gerda Dendooven, Warre Borgmans en anderen. De muziek is van Frank Vaganée, uitgevoerd door het Brussels Jazz Orchestra.

Vóór het lezen

Bekijk met de juryleden het boek. Laat hen raden waarover het boek zou kunnen gaan.

- Hebben de juryleden al gehoord van de Minotaurus?
- Wat zien ze op de cover? Welke kleuren overheersen? Welke voorwerpen zijn te zien? Wat zou dit allemaal kunnen betekenen?
- Lees vervolgens de achterflap van het boek. Wordt alles al een beetje duidelijker? Zien de juryleden een verband tussen de cover en de korte inhoud? Laat hen volop fantaseren. Het is altijd leuk enkele uitspraken te noteren om er tijdens de volgende bijeenkomst op terug te komen.
- Vraag de juryleden om tijdens het lezen fragmenten aan te duiden die hen opvallen: stukjes die hen erg ontroerden of die hen juist met afschuw vervulden...

Algemene bespreking

Kies enkele vragen uit om aan de juryleden te stellen. Meer vragen vind je in het boek *Vertel eens...* van Aidan Chambers (Biblion, 2002) en in het hoofdstukje *Methode Chambers* op www.kjv.be/begeleiders/handboek.php.

- Wat vond je leuk, mooi of goed aan dit boek?
Wat is je opgevallen aan dit boek?
Waar had je meer over willen lezen?
- Wat vond je niet leuk?
Waren er stukken die je vervelend vond?
Heb je stukken overgeslagen? Welke?
- Als je het boek niet helemaal gelezen hebt, waar ben je dan gestopt met lezen? Waarom daar?
- Waren er stukken in het boek die je spannend vond? Kon je bij sommige stukken niet stoppen met lezen?
- Hoe voelde je je bij het lezen? Was je blij? Bang? Boos?
- Als je zelf een stuk in het boek zou mogen veranderen, welk zou dat dan zijn?

Bespreking van de door de juryleden gekozen fragmenten

Vraag de juryleden welke fragmenten ze in het boek aangeduid hebben. Daar kan je deze vragen aan koppelen:

- Waarom vond je dit fragment zo opvallend?
- Welk gevoel gaf het je?

- Vind je dat de auteur de boodschap op een juiste manier verwoordt? Zo niet, zou jij het op een andere manier neerpennen?
- Welke woorden hebben jou precies geraakt? Waarom vind je die woorden zo mooi/lelijk/ontroerend...?
- Is dit fragment belangrijk voor het verhaal?
-

Citaten uit het boek

Besprek met de juryleden volgende citaten uit het boek:

- “Het is aan vaders om de weg te wijzen, aan zonen om de weg te zoeken.” (Icarus en Daedalus)
 “Vaders verbieden, zonen doen hun zin.” (Theseus en Aegus)
 Elk van deze twee citaten leidt een verhaal over vader en zoon in. Het eerste dat van Daedalus en Icarus, het tweede dat van Aegus en Theseus. Zijn de uitspraken goed gekozen? Zijn ze allebei op allebei de verhalen toepasselijk? Gaan de juryleden akkoord met de uitspraken?
- Ariadne: “De meeste mooie verhalen zijn triest.”
 Icarus: “Zie je wel dat niet alle verhalen een slecht einde hebben.” (p.33)
 Icarus en Ariadne hebben allebei een heel verschillend idee over verhalen. In wie kunnen de juryleden zich het beste vinden? Is het allemaal zo zwart-wit te stellen? Hebben de twee verhalen een slecht einde of zit er toch een positieve boodschap in? Waarom is het zo dat triestige verhalen vaak erg mooi zijn? Je kan ook naar dit citaat linken:

 “Alles verandert, zo had Daedalus ooit aan Icarus verteld. Alles. Lente wordt zomer en zomer wordt herfst, en na het vallen van de bladeren, komt de winter. Zo ging het ook met Icarus. Ooit was hij een jongen. Heel even werd hij een vogel. Nu draagt de zee, waarin hij verdronk, zijn naam. Want als de zee haar golven eindeloos neerlegt op het goudgele strand, fluistert het schuim bij elke golfslag zachtjes zijn naam. Icarussss.... Icarussss...” (p.52)
- Icarus: “Ooit worden we allemaal een verhaal.” (p.33)
 Wat zou Icarus hiermee bedoelen? Gaan de juryleden hiermee akkoord? Je kan eventueel de link leggen naar de dagelijkse leefwereld van de juryleden: als je mama iets over jou aan je oma vertelt, ben je dan eigenlijk geen personage in een verhaal?

!! Dit zijn slechts enkele fragmenten uit het boek. Er zijn nog tientallen andere mooie zinnen die voer voor discussie kunnen zijn !!

Mythes

Daedalus en Icarus, Theseus en Aegus, Minos, Ariadne en de Minotaurus zijn figuren uit de klassieke Griekse mythologie. Vroeger, toen de wetenschap nog niet zo ver ontwikkeld was en niet alles rationeel verklaard kon worden, hadden de mensen nood aan een houvast, aan een reden waarom bepaalde zaken waren zoals ze waren. Aangezien de wetenschap hen geen uitleg kon verschaffen,

zochten ze hun heil in verhalen. Mythes proberen om allerlei onverklaarbare fenomenen te verklaren, zoals de seizoenen, culturele gebruiken, geografische namen... De hoofdpersonages in die verhalen zijn vaak goden, halfgoden of helden. Ook in de verhalen in *Vliegen tot de hemel* wordt er voortdurend verwezen naar het geloof.

Vraag aan de juryleden of ze zich een paar van die verhalen en verklaringen herinneren. Bijvoorbeeld: waarom spechten tokken (p.22), waarom raven zwart zijn (p. 80-82). Kennen de juryleden nog andere verhalen die iets in de natuur verklaren? Wat vinden ze van dit soort verklaringen?

Je kan de juryleden ook vertellen dat er effectief een Egeïsche Zee (< Aegus) bestaat, die volgens de verhalen oorspronkelijk de Icarische Zee heette.

De mythes kunnen ook troost brengen. Denk aan Ariadne op haar eiland (p.106). Welk effect hebben verhalen op de juryleden? Kunnen ze ook hen troosten als ze verdrietig zijn?

Enkele personages

- Met welk personage kunnen de juryleden zich het beste/slechtste identificeren?
- Met wie leefden ze het meest/minst mee?
- Zien de juryleden gelijkenissen of verschillen tussen de twee hoofdpersonages Icarus en Theseus?
- Ariadne:
 - Verandert Ariadne in de loop van het verhaal? Als ze Icarus ontmoet is ze nog een heel jong meisje en zit ze nog vol dromen. Is ze nog steeds zo als ze zovele jaren later Theseus ontmoet?
 - Wat vinden de juryleden van de manier waarop ze met Theseus omgaat? Ze dwingt hem eigenlijk om haar mee te nemen en met haar te trouwen. Waarom doet ze dat?
 - Wat vinden de juryleden van de laatste woorden die Ariadne aan Theseus schrijft: “Ik zou je moeten haten. Maar hoe kan ik haten wie met me sliep onder een hemel van sterren.”
- Theseus:
 - Waarom belooft Theseus aan Ariadne dat hij met haar zal trouwen en laat hij haar vervolgens achter op een onbewoond eiland? Wat vinden de juryleden hiervan?
 - Hoe kijkt Theseus terug op wat hij gedaan heeft? Is hij echt zo koelbloedig als hij laat uitschijnen?

Vorm

Bekijk met de juryleden opnieuw de cover van het boek. Kunnen ze de illustraties nu beter plaatsen? Vinden de juryleden de cover bij het boek passen? Roept het de juiste sfeer op?

Blader met de juryleden door het boek en bekijk de illustraties.

- Wat valt op?
- Waarom heeft de illustrator voor slechts drie kleuren gekozen? (zwart – rood – blauw)

- Hebben de kleuren een bepaalde betekenis?
- Wat vinden de juryleden van de tekeningen?
- Passen de illustraties bij het verhaal? Geven ze een extra betekenis?

Ten slotte

- Als je het boek aan iemand zou moeten aanbevelen, wat zou je dan zeggen?
- Hoe zou je het boek omschrijven? Welke woorden passen bij dit boek?
- Zijn er dingen die je graag aan de auteur of de illustrator zou willen vragen?

Meer lezen

Michael De Cock en Gerda Dendooven maakten nog twee boeken waarin ze de Griekse mythologie herwerkten: *De lange weg naar huis: het verhaal van Odysseus* (Davidsfonds/Infodok, 2008) en *Diep in het woud: verzamelde verhalen van Ovidius* (Davidsfonds /Infodok, 2011).

www.kjv.be

Laat de juryleden online hun zeg doen bij het boek en/of lees er de commentaren van andere juryleden.

www.kjv.be → Welke boeken moet ik lezen → groep 4

Klik op de cover om commentaar te geven bij dit boek

Heb je foto's of tekeningen gemaakt? Toon ze online!

www.kjv.be → Prikbord → groep 4